

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 169/2015 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen eläinsuojelulain kokonaisuudistuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jaana Pelkosen /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 169/2015 vp:

Miten eläinsuojelulain kokonaisuudistuksessa varmistetaan, että eläinten hyvinvointiasioita tullaan valvomaan vastuullisesti ja

miten turkiseläinten suojelu aiotaan varmistaa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Syyskuun 21 päivänä 2012 asetetun eläinsuojelulain (247/1996) uudistamishankkeen ohjaus- ja työryhmän yhtenä tavoitteena on asettamispäätöksen mukaan lainsäädännöllisin keinoin tehostaa eläinsuojeluvalvontaa. Eläinsuojeluvalvonnan tehostaminen edellyttää sen tarkastelemista, ketkä ovat toimivaltaisia eläinsuojeluviranomaisia ja millaisia keinoja viranomaisilla on puuttua lainsäädännön vastaiseen toimintaan.

Eläinsuojeluviranomaisista säädetään eläinsuojelulain 3 luvussa. Ylimpänä viranomaisena eläinsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista ohjaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Keskushallinnon viranomaisena ohjaus ja valvonta kuuluvat Elintarviketurvallisuusvirastolle ja aluetasolla aluehallintovirastolle. Näistä viranomaisista ainoastaan aluehallintovirastolla on tarkastustoimivaltaa. Paikallisina eläinsuojeluviranomaisina toimivat kunnaneläinlääkärit, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavat viranhaltijat ja poliisi. Tarkastuseläinlääkäri ja lihantarkastaja valvovat eläinsuojelusäädösten noudattamista elintarvikelain (23/2006) nojalla hyväksytyssä teurastamossa ja poroteurastamossa sekä rajaeläinlääkäri ja kunnaneläinlääkäri eläinten tuonnin ja viennin yhteydessä. Eläinsuojeluviranomaisten lisäksi tarkastuksia voivat laissa säädetyin edellytyksin tehdä eläinsuojeluvalvojat, joille aluehallintovirasto on myöntänyt valvojaoikeuden.

Eläinsuojeluvalvonnan resursseja lisättiin merkittävästi v. 2009 voimaan tulleen eläinlääkintähuoltolain (765/2009) kokonaisuudistuksen myötä. Aluehallintovirastoihin perustettiin tuolloin 15 uutta läänineläinlääkärin virkaa erityisesti eläinten hyvinvointia koskeviin tarkastustehtäviin. Lisäksi valtion varoin on eläinlääkintähuoltolain mahdollistamien resurssien myötä perustettu

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 169/2015 vp

kaiken kaikkiaan 63 uutta valvontaeläinlääkäriä virkaa, joissa hoidettiin v. 2014 yhteensä 49 henkilötyövuoden verran valtion valvontatehtäviä. Valvontaeläinlääkärit ovat erikoistuneet valvontatehtävien, erityisesti eläinsuojeluvalvonnan, hoitamiseen. Suomessa tehdään vuosittain noin viisi tuhatta epäilyyn perustuvaa eläinsuojelutarkastusta. Tiedoista puuttuvat poliisien ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavien viranhaltijoiden tekemät tarkastukset. Tarkastusten lukumäärä on kaksinkertaistunut eläinlääkintähuoltolain voimaantulon jälkeen. Epäilyyn perustuvien eläinsuojelutarkastusten lisäksi tehdään otantaan perustuvaa suunnitelmallista valvontaa aluehallintovirastojen toimesta.

Eläinsuojeluvalvonnan järjestämistä koskeva kysymys on yksi lakiuudistuksen keskeisimpiä kysymyksiä. Eri valvontajärjestelmien osalta vaihtoehtoina ovat nykymallin mukainen järjestelmä, jossa kunnallinen viranhaltija osallistuu valvontaan ja kunnalle maksetaan valtion varoista korvaus valvontatehtävän suorittamisesta, tai valvonnan järjestäminen siten, että valvontaa suorittavat virkamiehet ovat aluehallintoviranomaisen tai keskushallinnon viranomaisen palveluksessa. Myös näiden eri järjestelmien jonkinlainen yhdistelmä voisi olla mahdollinen vaihtoehto valvonnan järjestämiseksi.

Valvontaviranomaisia koskevan tarkastelun lisäksi eläinsuojelulain kokonaisuudistuksessa tarkastellaan valvonnan osalta hallinnollisia pakkokeinoja. Eläinsuojelulaki antaa jo nykyisellään valvontaviranomaiselle varsin hyvät mahdollisuudet puuttua eläinsuojelullisiin epäkohtiin. Hallinnollisilla pakkokeinoilla tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, jotka ovat viranomaisen käytettävissä, kun lainsäädäntöä rikotaan. Näihin kuuluvat esimerkiksi eläinsuojelulain 42 §:n mukaisen kiellon tai määräyksen antaminen sille, joka rikkoo eläinsuojelulainsäädäntöä, tai ryhtyminen lain 44 §:ssä säädettyihin kiireellisiin toimenpiteisiin, jos eläinsuojelulliset syyt sitä vaativat. Viranomaisen kieltoa tai määräystä voidaan lain 43 §:n nojalla tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Valvonnan resurssien jo toteutuneen lisäämisen seurauksena epäkohtiin voidaan puuttua myös aiempaa tehokkaammin. Kuitenkin kiireellisiin toimenpiteisiin ryhtymisen kynnys on käytännössä ollut joissakin tilanteissa varsin korkealla, minkä vuoksi uudistuksessa selvitetään, voitaisiinko lainsäädäntöä tarkentamalla tai ainakin säännöstä koskevia yksityiskohtaisia perusteluja selventämällä edesauttaa tällaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä entistä nopeammin. Uudistuksessa selvitetään myös mahdollisen hallinnollisen seuraamusmaksun käyttöön ottamista eläinsuojeluvalvonnassa.

Turkiseläinten suojelua koskevan asetusluonnoksen käsittelyä jatketaan, kun eläinsuojelulain kokonaisuudistus on valmistunut. Tällöin uudistetaan myös kaikki muut eläinlajikohtaiset asetukset, jolloin voidaan tehdä kokonaisvaltaisempi eläinsuojelulainsäädännön arviointi. Lisäksi tarvitaan lisää tietoa esimerkiksi kettujen ja supikoirien jalkarakenneongelmista ja kettujen vettäytymistilasta.

Asetusuudistuksen siirtymisestä huolimatta elinkeino on sitoutunut vapaaehtoisesti edistämään turkiseläinten hyvinvointia. Yhteistyössä eurooppalaisten yliopistojen kanssa kehitetään parhailaan ketun ja minkin hyvinvointimittareita (Welfur-hanke) tilatason eläinten hyvinvoinnin arvioimiseen. Tarhaajista lähes kaikki ovat liittyneet kolmannen osapuolen auditoimaan tilasertifiointijärjestelmään, joka osaltaan mahdollistaa eläinten hyvinvointia edistävien käytäntöjen käyt-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 169/2015 vp

töönottamisen. Lisäksi turkiseläinten terveydenhuoltoa varten on kehitetty hiljattain käyttöön-
otettu terveydenhuoltojärjestelmä Fureva.

Helsingissä 10.10.2015

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'K. Tiilikainen', with a stylized, cursive script.

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

MMM 1359/161/2015

